

ЗАТВЕРДЖЕНО

Розпорядженням Керівника

Державного управління справами

від 20 червня 2023 року № 113

АНТИКОРУПЦІЙНА ПРОГРАМА

Державного управління справами на 2023–2025 роки

I. Засади антикорупційної політики Державного управління справами

Державне управління справами (далі – ДУС) декларує повну відмову і суспільну нетерпимість до корупції у будь-яких її проявах, утвердження культури доброчесності та поваги до верховенства права.

Цією Антикорупційною програмою Державне управління справами, усвідомлюючи відповідальність за утвердження цінностей верховенства права та доброчесності, прагнучи забезпечити свій сталий розвиток, дбаючи про власну ділову репутацію, а також в інтересах держави та народу України проголошує, що керівництво та працівники Державного управління справами у своїй діяльності, а також у правовідносинах з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, юридичними та фізичними особами керуються принципом нульової толерантності до корупції у будь-яких її формах та проявах, вживають і в подальшому вживатимуть усіх заходів щодо запобігання, виявлення та протидії корупції, передбачених законодавством та цією Антикорупційною програмою.

Постановою Кабінету Міністрів України від 04 березня 2023 року № 220 затверджено Державну антикорупційну програму на 2023–2025 роки (далі – ДАП).

Ухвалення ДАП та імплементація її положень є важливими кроками у подоланні корупції та створенні запобіжників для подальшого виникнення нових протизаконних схем, забезпеченні невідворотності покарання за корупційні правопорушення, а також формуванні негативного ставлення до корупції в суспільстві.

Виконання ДАП сприятиме прискоренню набуття Україною членства в ЄС та інших міжнародних організаціях.

Антикорупційна програма розроблена відповідно до статті 19 Закону України «Про запобігання корупції» (далі – Закон), Методології управління корупційними ризиками, затвердженої наказом Національного агентства з питань запобігання корупції (далі – Національне агентство) від 28 грудня 2021 року № 830/21, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 17 лютого 2022 року за № 219/37555 (далі – Методологія), та з урахуванням Закону України «Про державну службу». Антикорупційна програма враховує сферу діяльності ДУС, передбачає заходи відповідно до повноважень і функцій згідно з Положенням про Державне управління справами в редакції, затвердженій Указом Президента України від 17 грудня 2002 року № 1180.

Антикорупційна програма розроблена з урахуванням суспільних інтересів щодо налагодження ефективної системи запобігання та виявлення корупції, а також із дотриманням принципів прозорості, доброчесності та усунення (мінімізації) корупційних ризиків у діяльності ДУС.

Антикорупційна програма розроблена на 3 роки і є логічним продовженням реалізації заходів, передбачених Антикорупційною програмою ДУС на 2021–2022 роки, затвердженою Розпорядженням Керівника ДУС від 01 квітня 2021 року № 70, зі змінами, внесеними Розпорядженням Керівника ДУС від 15 вересня 2021 року № 206. За результатами виконання Антикорупційної програми ДУС на 2021–2022 роки створено систему запобігання корупції в ДУС, прийнято нормативно-правові та організаційно-розпорядчі акти.

Метою розробки Антикорупційної програми є вдосконалення системи запобігання і протидії корупції в ДУС, встановлення причин, умов та наслідків можливого вчинення таких правопорушень працівниками ДУС, а також аналізу ефективності наявних заходів контролю, спрямованих на запобігання реалізації корупційних ризиків.

Результати аналізу стану корупції в Україні, ефективності антикорупційної політики попередніх періодів, міжнародних стандартів та найкращих світових практик у сфері запобігання та протидії корупції дають підстави сформулювати такі основні принципи антикорупційної політики ДУС на 2023–2025 роки:

1) верховенство права, а саме: формування нетерпимості до корупції, утвердження культури доброчесності;

2) законність, а саме: відповідність антикорупційних заходів Конституції України, законодавству України у сфері запобігання корупції та іншим нормативно-правовим актам;

3) прозорість, а саме: відкритість та публічність процесу оцінювання корупційних ризиків, визначення заходів впливу на корупційні ризики;

4) інклюзивність, а саме: забезпечення участі громадськості та працівників у формуванні антикорупційних стандартів і процедур;

5) адаптованість, а саме: врахування сфери діяльності ДУС, визначення заходів відповідно до здійснюваних повноважень і функцій ДУС;

6) об'єктивність та неупередженість, а саме: врахування суспільних інтересів щодо удосконалення створеної внутрішньої організаційної системи запобігання та виявлення корупції для досягнення мети Антикорупційної програми;

7) справедливість, а саме: забезпечення невідворотності юридичної відповідальності за корупційні та пов'язані з корупцією правопорушення;

8) оперативність, а саме: своєчасне запровадження належних процедур, які мінімізуватимуть відповідні корупційні ризики;

9) достатність інформації, а саме: здійснення управління корупційними ризиками на підставі всієї інформації, наявної в ДУС;

10) динамічність, а саме: здійснення управління корупційними ризиками на системній та регулярній основі, врахування змін у середовищі ДУС, реагування на нові корупційні ризики та своєчасне й ефективне корегування

заходів впливу на корупційні ризики, у тому числі шляхом внесення змін до Антикорупційної програми;

11) інтегрованість, а саме: невід'ємність управління корупційними ризиками від діяльності ДУС, його впровадження в загальну систему управління ДУС; врахування потреби в ресурсах, необхідних для виконання заходів впливу на корупційні ризики, під час планування та управління фінансовими ресурсами ДУС; врахування положень антикорупційної програми під час прийняття рішень та підготовки нормативно-правових актів і розпорядчих документів, що регулюють діяльність ДУС; залучення Відділу з питань запобігання та виявлення корупції до управління корупційними ризиками.

Ці принципи будуть враховуватися під час розроблення та впровадження програмних та поточних документів ДУС з метою забезпечення ефективного запобігання корупції в усіх сферах діяльності.

Антикорупційна політика ДУС ґрунтується на таких підходах:

- 1) дотримання стандартів доброчесності на публічній службі;
- 2) нетерпимість до корупції;
- 3) розвиток кадрового потенціалу;
- 4) ефективність та законність використання бюджетних коштів;
- 5) відкритість і прозорість процесів підготовки та прийняття публічних рішень;
- 6) пріоритетність додержання прав, свобод та інтересів фізичних та юридичних осіб;
- 7) створення механізмів партнерства з інститутами громадянського суспільства.

Завдання і заходи з реалізації засад антикорупційної політики Державного управління справами (додаток 1 до Антикорупційної програми) реалізуються за такими пріоритетними напрямками:

- 1) забезпечення системного підходу до запобігання і протидії корупції;
- 2) реалізація антикорупційної політики в кадровому менеджменті, формування негативного ставлення до корупції;
- 3) здійснення заходів щодо дотримання вимог фінансового контролю, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів;
- 4) запобігання корупції у сфері публічних закупівель, посилення ефективності управління фінансовими та матеріальними ресурсами;
- 5) удосконалення діяльності з внутрішнього аудиту в ДУС;
- 6) робота з викривачами та повідомленнями про можливі факти корупційних або пов'язаних із корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції»;
- 7) співпраця з громадськістю та міжнародними організаціями щодо здійснення антикорупційних заходів.

Керівник ДУС реалізує антикорупційну політику шляхом:

- 1) підтримки напряму запобігання і протидії корупції в діяльності ДУС, демонстрації власним прикладом нульової толерантності до корупції, особистої участі в антикорупційних заходах ДУС;

2) забезпечення функціонування у структурі ДУС самостійного уповноваженого підрозділу з питань запобігання та виявлення корупції та забезпечення його організаційними, матеріальними та іншими ресурсами, достатніми для ефективного виконання покладених на нього завдань, забезпечення гарантій незалежності уповноваженого підрозділу як координатора роботи з виконання Антикорупційної програми;

3) прийняття нормативно-правових та організаційно-розпорядчих актів з питань запобігання та виявлення корупції, у тому числі Антикорупційної програми та змін до неї;

4) прийняття рішення щодо проведення оцінювання корупційних ризиків у діяльності ДУС, утворення робочої групи, наділення її відповідними повноваженнями;

5) своєчасного реагування на можливі факти порушення Антикорупційної програми, корупційних або пов'язаних із корупцією правопорушень, інших порушень Закону;

6) здійснення загального керівництва та контролю за виконанням Антикорупційної програми, аналізу ефективності управління корупційними ризиками.

Уповноваженим підрозділом з питань запобігання та виявлення корупції ДУС є самостійний структурний підрозділ – Відділ з питань запобігання та виявлення корупції, до основних завдань якого, зокрема, належать:

1) розроблення, організація та контроль за проведенням заходів щодо запобігання корупційним правопорушенням та правопорушенням, пов'язаним з корупцією;

2) організація роботи з оцінювання корупційних ризиків у діяльності ДУС, підготовка заходів щодо їх усунення, внесення на розгляд Керівника ДУС відповідних пропозицій щодо таких заходів, залучення для виконання цих функцій робочої групи з оцінювання корупційних ризиків;

3) надання працівникам ДУС методичної та консультаційної допомоги з питань дотримання законодавства щодо запобігання корупції;

4) організація та проведення навчальних заходів з питань дотримання законодавства щодо запобігання корупції;

5) вжиття заходів з виявлення конфлікту інтересів, сприяння його врегулюванню, інформування Керівника ДУС та Національного агентства про виявлення конфлікту інтересів та заходи, вжиті для його врегулювання;

6) перевірка факту подання декларацій суб'єктами декларування та інформування Національного агентства про випадки неподання чи несвоєчасного подання таких декларацій у визначеному відповідно до Закону порядку;

7) здійснення контролю за дотриманням антикорупційного законодавства в ДУС, на підприємствах, в установах і організаціях, що перебувають в управлінні ДУС, та господарському товаристві, повноваження з управління корпоративними правами держави якого передані ДУС (далі – Підприємства);

8) візування документів відповідно до повноважень, визначених Положенням про Відділ з питань запобігання та виявлення корупції;

9) розгляд повідомлень про порушення вимог Закону в ДУС, на Підприємствах;

10) здійснення повноважень у сфері захисту викривачів відповідно до Закону;

11) організація проведення спеціальних перевірок стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, що передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, та посад з підвищеним корупційним ризиком у ДУС;

12) інформування Керівника ДУС, Національного агентства або інших спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції у випадках, передбачених законодавством, про факти порушення законодавства у сфері запобігання і протидії корупції.

Крім того, керівник Відділу з питань запобігання та виявлення корупції здійснює:

1) організацію та координацію роботи з оцінювання корупційних ризиків у діяльності ДУС та з розробки заходів впливу на корупційні ризики;

2) моніторинг та оцінку виконання Антикорупційної програми, моніторинг середовища ДУС, своєчасне реагування на зміни, що впливають на виникнення нових або зміну рівня існуючих корупційних ризиків;

3) координацію структурних підрозділів ДУС з виконання Антикорупційної програми.

Керівники структурних підрозділів ДУС у межах повноважень забезпечують реалізацію антикорупційної політики ДУС шляхом виконання заходів Антикорупційної програми та заходів впливу на корупційні ризики.

Працівники ДУС зобов'язані дотримуватись вимог і обмежень, встановлених Законом України «Про запобігання корупції», а також антикорупційної політики та принципів, визначених Антикорупційною програмою.

Питання запобігання та протидії корупції у ДУС регулюють:

1) Порядок організації роботи з повідомленнями про корупцію, внесеними викривачами, у Державному управлінні справами, затверджений Розпорядженням Керівника Державного управління справами від 06 грудня 2019 року № 282;

2) Розпорядження Керівника Державного управління справами від 28 грудня 2019 року № 312 «Щодо функціонування внутрішніх та регулярних каналів повідомлення про можливі корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення в Державному управлінні справами»;

3) Методичні рекомендації щодо організації роботи з повідомленнями про можливі факти корупційних або пов'язаних із корупцією правопорушень, внесеними викривачами, у Державному управлінні справами, затверджені Розпорядженням Керівника Державного управління справами від 31 грудня 2020 року № 341;

4) Положення про Відділ з питань запобігання та виявлення корупції, затверджене Розпорядженням Керівника Державного управління справами від 21 лютого 2022 року № 52;

5) інші нормативно-правові та організаційно-розпорядчі акти ДУС, що регулюють питання запобігання та протидії корупції.

II. Оцінювання корупційних ризиків

Для встановлення ймовірності вчинення працівниками Державного управління справами корупційних та пов'язаних із корупцією правопорушень, установлення причин, умов та наслідків можливого вчинення таких правопорушень, а також підготовки Антикорупційної програми Державного управління справами на 2023–2025 роки відповідно до Розпорядження керівника Державного управління справами від 04 листопада 2022 року № 189 «Про проведення оцінки корупційних ризиків у діяльності Державного управління справами», оприлюдненого на офіційному вебсайті ДУС, оцінювання корупційних ризиків проводилось відповідно до Методології у форматі самооцінювання.

Розпорядженням Керівника Державного управління справами від 25 листопада 2022 року № 202 «Про деякі питання з оцінювання корупційних ризиків у діяльності Державного управління справами» утворено робочу групу з оцінювання корупційних ризиків у Державному управлінні справами та затверджено її персональний склад (далі – Робоча група).

Положення про Робочу групу з оцінювання корупційних ризиків у Державному управлінні справами затверджено Розпорядженням Керівника Державного управління справами від 04 листопада 2022 року № 190.

До складу Робочої групи включено працівників усіх самостійних структурних підрозділів ДУС та представників громадськості. Головою Робочої групи визначено керівника Відділу з питань запобігання та виявлення корупції.

Відповідно до пункту 2 підрозділу 2 розділу III Методології в межах підготовки до оцінювання корупційних ризиків 13 грудня 2022 року для членів Робочої групи проведено вступний тренінг (протокол засідання Робочої групи від 13 грудня 2022 року № 1).

Робочою групою складено план оцінювання корупційних ризиків, у якому визначено етапи діяльності робочої групи з урахуванням функцій ДУС, внутрішніх та зовнішніх заінтересованих сторін, інших факторів середовища ДУС. Здійснено поглиблене вивчення та аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища з метою виявлення в нормативно-правових актах та організаційно-управлінській діяльності ймовірних корупційних або пов'язаних із корупцією ризиків (протокол засідання Робочої групи від 13 грудня 2022 року № 1).

Із метою дослідження середовища ДУС та визначення вразливих до корупції функцій та процесів Робочою групою:

- 1) проаналізовано результати оцінювання корупційних ризиків за попередній період, заходи впливу на них, проведено оцінку ефективності їх виконання;

- 2) проведено анонімне опитування (анкетування) внутрішніх та зовнішніх заінтересованих сторін, проаналізовано та узагальнено отриману інформацію;

3) досліджено стратегічні плани діяльності, плани реформування, програми розвитку ДУС;

4) проаналізовано результати аудитів, перевірок, проведених щодо ДУС і Підприємств, узагальнено зібрану інформацію про можливі факти вчинення корупційних і пов'язаних із корупцією правопорушень, функції та процеси, з якими такі факти пов'язані;

5) проаналізовано матеріали звернень та скарг щодо діяльності ДУС, його окремих працівників, узагальнення та документування інформації про можливі факти вчинення корупційних, пов'язаних із корупцією правопорушень, функції та процеси, з якими такі факти пов'язані, частоту надходження скарг;

6) проаналізовано відомості, які містяться у відкритих інформаційних системах, реєстрах і базах даних, у тому числі в Єдиному державному реєстрі осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення;

7) вивчено аналітичні матеріали за результатами аналізу корупційних ризиків, проведеного Національним агентством, а також аналітичні матеріали інших державних, міжнародних, громадських інституцій з питань запобігання та протидії корупції та з інших питань;

8) проаналізовано відомості із засобів масової інформації, соціальних мереж, інших відкритих джерел інформації про можливі факти вчинення корупційних або пов'язаних із корупцією правопорушень працівниками ДУС і Підприємств.

На підставі зібраних та задокументованих відомостей Робочою групою визначено вразливі до корупції функції ДУС (протокол засідання робочої групи від 17 січня 2023 року № 2):

- документальне забезпечення;
- управління персоналом;
- внутрішній аудит;
- організація правової роботи;
- управління об'єктами державної власності;
- закупівля товарів, робіт і послуг;
- організація та ведення бухгалтерського обліку;
- запобігання та виявлення корупції.

Під час оцінювання корупційних ризиків застосовувалися такі методи і способи:

1) аналіз нормативно-правових та розпорядчих документів, що регулюють діяльність ДУС;

2) моделювання способів вчинення корупційних або пов'язаних із корупцією правопорушень, визначення внутрішніх і зовнішніх заінтересованих сторін, які можуть брати участь у їх вчиненні;

3) метод Делфі (збір думок та ідей).

За результатами узагальнення отриманої інформації та пропозицій від внутрішніх, зовнішніх заінтересованих сторін Робочою групою здійснено ідентифікацію, аналіз, визначення рівнів корупційних ризиків та заходів впливу на корупційні ризики (протокол засідання Робочої групи від 15 березня 2023 № 3).

Для кожного заходу впливу на корупційний ризик Робочою групою визначено виконавців таких заходів, строк (термін) та індикатор виконання. Результати ідентифікації корупційних ризиків, рівні ймовірності реалізації, наслідків та рівні корупційних ризиків, а також заходи впливу на корупційні ризики та етапи їх виконання зазначені в реєстрі ризиків (додаток 2 до Антикорупційної програми).

III. Навчання, заходи з поширення інформації щодо програм антикорупційного спрямування

З метою формування належного рівня антикорупційної культури керівник Відділу з питань запобігання та виявлення корупції забезпечує організацію ознайомлення працівників ДУС із положеннями Закону, Антикорупційної програми, нормативно-правових та організаційно-розпорядчих актів, які регулюють питання запобігання корупції в ДУС.

Керівник Відділу з питань запобігання та виявлення корупції організовує проведення навчання працівників ДУС, а також надання методичної та консультаційної допомоги з питань запобігання та виявлення корупції.

Теми навчальних заходів з питань запобігання та виявлення корупції та графік їх проведення зазначені в додатку 3 до Антикорупційної програми.

Навчальні заходи можуть проводитися очно або дистанційно. Формами проведення навчальних заходів є лекції, тренінги, семінари, вебінари, а також систематичні розсилки довідкових і презентаційних матеріалів електронною поштою.

Відділ з питань запобігання та виявлення корупції у межах повноважень здійснює заходи з поширення інформації щодо програм антикорупційного спрямування, зокрема, шляхом:

- оприлюднення на офіційному вебсайті ДУС Антикорупційної програми, інформації про заходи, спрямовані на запобігання корупції;
- проведення консультативно-роз'яснювальної роботи серед працівників ДУС з питань дотримання вимог антикорупційного законодавства, зокрема: заповнення електронних декларацій, порядку перевірки факту подання електронних декларацій суб'єктами декларування, недопущення фактів виникнення конфлікту інтересів щодо відповідальності за неподання, несвоєчасне подання чи внесення суб'єктами декларування завідомо неправдивих відомостей у декларації, відповідальності за інші корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення, а також порушення інших вимог Закону України «Про запобігання корупції»;
- розсилання актуальної довідкової, презентаційної інформації працівникам електронною поштою та виготовлення відповідних інформаційно-довідкових матеріалів (пам'ятки, методичні настанови тощо).

У разі потреби працівники ДУС можуть звернутися до Відділу з питань запобігання та виявлення корупції за отриманням усного або письмового роз'яснення чи консультації щодо окремих положень антикорупційного законодавства.

Відділ з питань запобігання та виявлення корупції узагальнює найпоширеніші питання, з якими до нього звертаються, та розміщує узагальнені роз'яснення інформаційного характеру на загальнодоступних ресурсах для працівників ДУС та/або поширює їх іншим чином (надсилання інформаційних листів, пам'яток тощо).

IV. Моніторинг, оцінка виконання та перегляд Антикорупційної програми

Моніторинг виконання Антикорупційної програми здійснюється не рідше одного разу на півріччя Відділом з питань запобігання та виявлення корупції, який в разі потреби інформує про хід виконання Антикорупційної програми Керівника ДУС.

Моніторинг виконання Антикорупційної програми полягає у зборі та аналізі інформації про повноту та своєчасність виконання заходів, передбачених Антикорупційною програмою, їх актуальність та відповідність середовищу ДУС з метою контролю стану управління корупційними ризиками, виявлення та усунення недоліків у положеннях Антикорупційної програми.

Під час моніторингу аналізується фактичний стан виконання кожної категорії заходів, передбачених Антикорупційною програмою, а саме: заходів з реалізації антикорупційної політики ДУС, заходів впливу на корупційні ризики, навчальних заходів.

Керівники самостійних структурних підрозділів ДУС, відповідальні за виконання заходів, передбачених антикорупційною програмою, щопівроку (до 15 січня і 15 липня відповідно) надають до Відділу з питань запобігання та виявлення корупції інформацію про стан виконання заходів, а в разі невиконання або несвоєчасного виконання окремих заходів – інформують про причини, які до цього призвели.

Керівник Відділу з питань запобігання та виявлення корупції аналізує та узагальнює отриману інформацію і готує звіт про стан виконання Антикорупційної програми, який містить інформацію про кількість виконаних заходів, передбачених Антикорупційною програмою, та їх частку (у відсотках) у загальній кількості заходів, що мали бути виконані у відповідному звітному періоді.

Стан виконання передбачених Антикорупційною програмою заходів визначається за такими критеріями:

«Виконано» або «Постійно виконується» – якщо запланований захід у звітному періоді виконано або постійно виконується протягом звітного періоду;

«На стадії виконання» – якщо у звітному періоді виконання заходу розпочато;

«Не виконано» – якщо виконання заходу у звітному періоді не розпочиналося.

У разі якщо виконання заходу обумовлено певною подією, строк виконання заходу розпочинається з моменту настання цієї події.

Звіт про стан виконання Антикорупційної програми подається Керівнику ДУС для прийняття рішень, розміщується на офіційному вебсайті ДУС та завантажується на антикорупційний портал Національного агентства.

Результати моніторингу виконання заходів впливу на корупційні ризики відображаються в реєстрі ризиків та розміщуються на офіційному вебсайті ДУС.

Антикорупційна програма підлягає перегляду з метою вирішення питання внесення змін до неї у разі:

- змін у середовищі ДУС (організаційній структурі, функціях та завданнях ДУС) (у разі потреби);
- внесення до законодавства, у тому числі антикорупційного, змін, які впливають на діяльність ДУС;
- виявлення за результатами моніторингу її виконання невідповідностей/недоліків у діяльності з управління корупційними ризиками;
- ідентифікації нових корупційних ризиків.

Перегляду Антикорупційної програми може передувати проведення додаткового оцінювання корупційних ризиків, яке здійснюється в порядку, установленому Методологією.

Зміни до Антикорупційної програми оформлюються відповідним Розпорядженням Керівника ДУС.

Керівник Відділу з питань
запобігання та виявлення корупції

Роман ЛЕВАДНИЙ